

Din egenkontroll enligt Förordningen om verksamhetsutövares egenkontroll (1998:901)

För dig med över 100 djurenheter

MÖTA
Miljösamverkan Östergötland

Egenkontroll är det arbete du gör när du själv kontrollerar din verksamhet för att förhindra negativ påverkan på miljön och människors hälsa. Målet med din egenkontroll bör vara att du har ett system för att hantera miljö- och hälsoskydd på ett aktivt och förebyggande sätt.

Egenkontrollen är ett arbetssätt som integreras i den dagliga driften inom verksamheten och bidrar bland annat till att uppfylla Sveriges miljömål. Du bygger upp din egen strategi och anpassar egenkontrollen så det passar dig och din verksamhet.

Grundkrav

Du anpassar egenkontrollen efter din verksamhet, men för dig som har över 100 djurenheter finns det krav på att riskbedömning, ansvarsfördelning, rutiner och kemikalieförteckning ska finnas med. Egenkontrollen ska vara dokumenterad. Du väljer själv typ av dokumentation, till exempel papper, digitalt eller annat. Du kan också kombinera olika typer så det passar ditt arbetssätt. Hur mycket dokumentation som behövs kan variera för olika företag – inget är det andra likt – men du ska kunna visa vad och hur du gjort.

Riskbedömning, kemikalieförteckning, rutiner och ansvarsfördelning hänger ihop
riskbedömningen och kemikalieförteckningen beskriver *vad*
rutinerna beskriver *hur*
ansvarsfördelningen beskriver *vem*

Med miljöskydd menas i dessa sammanhang sådant som rör naturen och miljön, exempelvis näringsämnen, klimat och kemikalier. Och med hälsoskydd: Sådant som rör människors hälsa, till exempel lukt och buller hos närboende. Det rör däremot inte arbetsmiljö som är en egen lagstiftning.

Riskbedömning

Vilka miljö- eller hälsoskyddsmässiga risker finns i din verksamhet och hur förebygger du dem? Ta reda på vid vilka moment och var i din verksamhet dessa kan finnas. I riskbedömningen ska alla tänkbara risker för miljön och människors hälsa vara med. Det gäller både direkta risker och indirekta risker som exempelvis diffusa näringsläckage. I riskbedömningen ska både normala förhållanden, driftstörningar och olyckor tas med. Eftersom alla verksamheter är olika har verksamheterna varierande antal och typer av risker.

Några vanliga moment att fundera över:

- Gödselhantering – näringsförluster, flugor och ammoniakförluster
- Djurstallar – ammoniak- och metanutsläpp samt buller
- Kemikaliehantering – punktutsläpp och läckage av diesel, bekämpningsmedel, oljor och andra kemikalier
- Farligt avfall och avfall – sortering, förvaring och läckage

Rutiner

Dokumenterade rutiner ska finnas för de arbetsmoment där det finns störst risker. Det kan till exempel vara skötsel, underhåll och kontroll av utrustning, skyddsåtgärder vid olika arbetsmoment eller provtagningar. Rutinen kan vara en instruktion, arbetsbeskrivning, checklista, kom-ihåg-lapp eller liknande.

Ansvarsfördelning

Ansvarsfördelning handlar om vem som har ansvaret för miljö- och hälsoskyddsfrågor i verksamheten. Det avser den organisatoriska fördelningen av ansvaret, inte det juridiska ansvaret. Vem ansvarar för olika arbetsmoment? Vem gör vad? Vid behov kan det finnas en andrahandsansvarig som komplement till den huvudansvarige.

Det är viktigt att den ansvarige har kunskap och resurser till sitt förfogande för att utföra arbetet.

Kemikalieförteckning

Förteckningen ska innehålla kemikaliens fullständiga namn, användningsområde och årlig förbrukning eller omsatt mängd. Produktens hälso- och miljökadlighet samt klassificering ska också dokumenteras. Alla verksamhetens kemikalier ska vara med, till exempel oljor, växtskyddsmedel och rengöringsmedel. Kemikalier utan klassificering behöver inte tas upp på kemikalieförteckningen.

När du får besök av din inspektör

Vid besöket ska du kunna berätta hur du arbetar med miljö- och hälsoskyddsfrågor, det vill säga din egenkontroll. Du ska kunna visa verksamhetens ansvarsfördelning, riskbedömning, rutiner och kemikalieförteckning. Fundera även över åtgärder som du gör eller planerar att göra. Tillsynsbesöket ger tillfälle till dialog mellan dig och inspektören.

Lagstiftningen ändras ibland, hur håller du dig uppdaterad?

Har du frågor eller funderingar? Kontakta din tillsynsmyndighet:

Finspångs kommun

Norrköpings kommun

Kinda kommun

*Söderköpings och
Valdemarsviks kommuner*

Linköpings kommun

Vadstena kommun

Länsstyrelsen Östergötland

Ydre kommun

*Mjölby, Boxholms och
Ödeshögs kommuner*

Åtvidabergs kommun

Motala kommun

Om olyckan skulle vara framme

Kontakta din tillsynsmyndighet vid driftstörningar, exempelvis större läckage av kemikalier (till exempel brott på hydraulslang eller punktutsläpp av växtskyddsmedel), större gödSELLäckage eller brand. Kontakta oss så snart som möjligt, även om du redan löst situationen.

Vid akut fara för människors liv eller miljön – larma räddningstjänsten 112.

Det här materialet är framtaget av MÖTA, som består av Länsstyrelsen i Östergötlands län och länets kommuner.